

CHECKLIST:

Jak na wellbeing vícejazyčných dětí v MŠ?

Naplňovat wellbeing dětí v mateřské škole je dlouhodobý proces, u vícejazyčných dětí a dětí s migrační zkušeností může být delší a složitější, než se zdá. Rozvoj českého jazyka a další učení se ale bez jejich naplněného wellbeingu neobejde a je proto zásadní systematicky na něm pracovat.

Podívejte se na naše doporučené první kroky, podle kterých si můžete ověřit, zda už jste v nastavení wellbeingu položili základy. Ty pak můžete podle svých možností a zaměření v čase hlouběji rozvíjet:

01

Mám o dítěti dostatečné vstupní informace:

znám jeho jazykový repertoár (jakými všemi jazyky hovoří, s kým, který jazyk preferuje?), mám představu o okolnostech migrace a rodinných vztahů (jak dlouho je dítě v ČR, s kým žije, jaké členy rodiny má v jiné zemi?). Provedl/a jsem jazykovou diagnostiku (nejpozději 3 měsíce od vstupu do MŠ).

V období adaptace poskytuji zaměřenou pozornost:

průběžné pozorování a vyhodnocení adaptačního období (adaptační plán), využití adaptačních nástrojů a pomůcek (komunikační kartičky, vizualizovaný denní režim, příprava základní slovní zásoby, určené místo u stolu, v kroužku a při společných aktivitách, ritualizované přechodové situace).

02

03

Nastavil/a jsem funkční komunikaci s rodiči vícejazyčného dítěte:

mám ověřenou míru jejich jazykového porozumění (popř. máme smluvený komunikační jazyk, vím kde si zařídit tlumočnicka), máme sjednocený komunikační kanál (SMS, školní aplikace, osobní komunikační notýsek), zjistil/a jsem si informace o jejich kultuře a jazyce (vyznání, jaké svátky rodina slaví, jaké mají omezení ve stravování, správná výslovnost jména?).

Sleduji psycho-emoční stav dítěte:

seznámil/a jsem se s fenoménem vykořenění a kladu důraz na postupné zakořenění dítěte, vyhodnocuji, zda dítě nepřichází do školy se známkami traumatu (projevit se mohou až v čase a velmi nečekaně) a vím, co je to trauma informovaný přístup. V případě potřeby vím, na jaké organizace a odborníky se mohu obrátit (psychologická pomoc v různých jazycích, arteterapie, rodinná centra pro migranty, specializované neziskové organizace).

04

05

Práce s kolektivem:

cíleně podporuji začlenění dítěte do kolektivu třídy (práce v menších skupinkách, zařazení aktivit, které se neváží na jazyk, hledám vhodné patrony), zařazuji aktivity na podporu dobrých vztahů ve třídě, posilujeme v kolektivu společná a srozumitelná pravidla, skrze příběhy a aktivity zprostředkovávám ostatním dětem ve třídě zážitky dítěte z jiné země a s jiným jazykem (podpora empatie a pozitivní vztah k rozmanitosti).

Vědomě zařazuji témata vícejazyčných dětí do plánování programu:

zařazuji pravidelně multikulturní výchovu do aktivit na třídě, seznamuji se s tématem interkulturní citlivosti, reprezentuji ve třídě různé jazyky a kultury (knihy, oděvy, hračky, různé svátky, příklady různých gastronomií), podporuji využívání vícejazyčnosti ve třídě (písničky, pozdravy a pohádky v různých jazycích).

06

07

Během dne se snažím najít chvíli pro individuální práci s dítětem:

snažím se dle možností poskytnout vícejazyčnému dítěti s menšími jazykovými dovednostmi individuální podporu prostřednictvím přiměřených aktivit a činností. Využívám jazykové chvíle v průběhu dne (např. při pobytu venku, během volné hry).

